

seret paa, at vakte Forventninger skal opfyldes, og det vilde være højst besynderligt, om den Rigsdag, som saa at sige enstemmigt i 1913 vakte disse Forventninger, nu ikke skulde i Overensstemmelse med denne Grundsatning skride til disse Forventningers Opfyldelse.

Det havde unægtelig tiltalt mig mest, hvis det havde været muligt nu at skride til den almindelige Revision, som var stillet i Udsigt, men jeg giver den højtærede Kirkeminister Ret i, at i den Tid, der er forløbet fra 1913 indtil det nuværende Tidspunkt, har Forholdene været saa ejendommelige, saa særmærkede, at de Erfaringer, man har haft Lejlighed til at høre, ikke kan være grundlæggende. Jeg vil derfor mene, at det er naturligt først at tage den almindelige Revision op til Behandling efter den nye Grundlovs Ikrafttræden, naar overhovedet den nye Rigsdag faar den betydningsfulde Opgave — en af de Opgaver, der ikke bliver den mindst betydningsfulde for Danmarks nye Rigsdag efter den nye Grundlov — at bringe de folkekirkelige Forhold ind i en sund og rolig Gænge.

Det var vist i sin Tid ret skæbnesvangert, da man — saa vidt jeg erindrer, var det Kultusminister Fischer — begyndte paa den Omregulering af Præstelønningerne, der fik sin formelle Godkendelse paa Finansloven 1878—79 ved den noksom bekendte politisk berømte Anmærkning, som blev indføjet paa § 21. Skæbnesvangert — thi i gamle Dage var der dog i alt Fald enkelte meget store Præstelønninger, som Præsterne havde at se hen til. Der var dog Muligheder for, at et Mindretal af Præster, inden de gik i deres Grave, kunde komme under økonomisk gode Forhold. Nu beklippede man de store Embeder, men man har ikke naaet hverken ved den Omregulering, som ad administrativ Vej blev foretaget den Gang, ej heller efter min Mening ved Lønningsloven af 1913 at skabe en saadan Omregulering, at Forholdene paa nogen Maade blev økonomisk betryggende for de smaa Præsteembeder. I Virkeligheden maa man, naar man ser paa de Lønninger, der bydes Præsterne i den danske Folkekirke, tro — jeg er vis paa, at Udlændinge vil tro det —, at det er Meningen at gøre et Forsøg paa ved denne Lønningslov endelig en Gang at realisere det Ideal paa det økonomiske Omraade: at bringe Præsterne ned paa det apostoliske Standpunkt. Thi en saadan Usseldom som den, der bydes f. Eks. en residerende Ka-

pellan her i Landet, søger man vist Mage til i hele den civiliserede Verden.

Nu er det klart, at naar det gælder om at hæve — jeg vil bruge det national-økonomiske Udtryk — den økonomiske Standard for en nyttig, flittig, arbejdsom Arbejderklasse, der lever i trykkede Kaar, naar det gælder at hæve Levofoden for den, og naar det høje Ministerium, som nyder Socialdemokratiets Tillid, foreslaar det, ved man straks, hvad Socialdemokraterne her vil sige. Deres varme Hjerte for de smaa vil øjeblikkelig lægge dem disse Ord i Munden: De Lønninger, man byder ved dette Lovforslag, er i Grunden meget for smaa. Men nej, vi hørte en helt anden Tale fra Socialdemokratiet i Dag. Det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgkreds (Valdemar Olsen), Socialdemokratiets Ordfører, sagde: Disse Præster er vistnok uheldigt stillede, men det er der jo saa mange, der er, — han sagde for øvrigt intet om, hvorvidt han saa vilde gøre noget for de andre. Det fik mig til at tænke paa de kendte Ord: Man kan da'nte gi' alle, forleden Dag var her een, der heller ikke fik noget. Og saa kaldte det ærede Medlem disse Præster for „forholdsvis bedre stillede Medborgere“. Jeg maa sige, det er en besynderlig Brug af Ordet „forholdsvis“, for jeg ved ikke, i Forhold til hvem disse Kapellaner og Smaapræster egentlig er velstillede. I Forhold til danske Fagforeningsarbejdere er de sandelig ikke velstillede, thi ingen Fagforeningsarbejder vilde man vove at byde en Løn som den, Socialdemokratiet nu anser for at være rimelig, naar det gælder en Præst. Betragtningen skulde da formodentlig være den, at her var der Tale om Tjenestemænd — Kirkeministeren har paa en Maade givet Anledning til denne besynderlige Tale — som alle andre, de maatte kunne vente sammen med de andre, og egentlig skulde disse Menneskers Lønningsforhold behandles af Lønningskommissionen: den sidder for det samme. Som der imidlertid er gjort opmærksom paa, har Lønningskommissionen aldeles ikke, i hvert Fald ikke i Øjeblikket, en Sæmmensætning, som kunde gøre den skikket til at tage dette særlige Lønningssspørgsmaal op til Behandling, og for det andet lader det sig nu en Gang ikke med Sandhed og med Virkning paastaa, at Folkekirkens Præster er fuldkommen som andre Tjenestemænd, thi baade historisk og retsligt set, altsaa i de to Henseender, hvorpaa det i denne